

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Набока

О. М. Набока

«21» березня 2023 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(заочна форма навчання)**

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)

Слов'янськ – 2023 р.

Програма атестаційного екзамену для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Розробники:

Федь І.А., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Віцько С.М., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання спортивно-педагогічних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Холодний О.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Гордєєва К.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації.

Протокол №8 від «14» березня 2023 р.

Завідувач кафедри

І.А. Федь

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

«21» березня 2023 р.,

протокол №6

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний екзамен зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) на здобуття рівня вищої освіти магістр заочної форми навчання на факультеті фізичного виховання відбувається у письмовій формі шляхом виконання теоретичного завдання, відповідно до програми навчання і тестів із провідних дисциплін фахової підготовки та індивідуального науково-дослідного творчого завдання (ІНДТЗ).

Основна мета атестаційного екзамену полягає у визначенні відповідності професійної підготовки випускників вимогам освітньої характеристики та кваліфікаційного стандарту, рівня їхньої готовності до самостійної педагогічної діяльності та якості засвоєння навчального матеріалу з дисциплін, що виносяться на АЕ.

У відповідних розділах до кожної з дисциплін подано програму атестаційного екзамену, яка містить:

1. Пояснювальну записку.
2. Зміст навчального матеріалу, що виносяться на екзамен і відповідає навчальній програмі з дисципліни.
3. Перелік літератури до курсу.
4. Список літератури, дозволеної до використання на екзамені (у разі потреби).
5. Перелік контрольних питань до курсу.

Пакет АЕ містить 30 варіантів завдань, які охоплюють фундаментальні та визначальні теми в системі вивчення дисциплін, що виносяться на екзамен. Перевірка знань із дисциплін «Теорія і методика фізичного виховання у закладах освіти», «Педагогіка фізичної культури та спорту», «Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології», «Методика педагогічних досліджень в галузі фізичного виховання та спорту», передбачається у тестовій формі (тести закритого типу).

У практичній частині здобувач повинен продемонструвати виконання індивідуального науково-дослідного творчого завдання, що має містити результати теоретичних і прикладних досліджень, носити творчий характер. А саме:

- поглиблене вивчення літературних джерел та Інтернет-ресурсів, узагальнення інноваційного досвіду українських й іноземних учених та фахівців з обраної проблематики, а також демонстрація результатів власних експериментальних досліджень визначеного об'єкта з метою вирішення встановлених прикладних завдань у сфері майбутньої професійної діяльності.

- презентація захисту ІНДТЗ

- опубліковану статтю, тези тощо (за наявності) за темою роботи та документи, які підтверджують практичне впровадження результатів дослідження (примірники журналів, збірників наукових праць, сертифікати участі в наукових конференціях, фахових олімпіадах, довідки про впровадження, дипломи та нагороди за участь у спортивних змаганнях тощо);

ІНДТЗ має бути перевіреном науковим керівником не пізніше, ніж за 10 календарних днів до початку роботи державної атестаційної комісії та за три дні до екзамену передане секретареві АК.

Теоретичні завдання та ІДНТЗ підбрано так, що відповіді на них повинні продемонструвати рівень компетентностей, набутих здобувачами з усіх дисциплін фахової підготовки. Слід відзначити рівнозначність варіантів завдань за складністю.

Відповіді здобувачів вищої освіти на атестаційному екзамені повинні свідчити про розуміння завдань удосконалення системи фізичного виховання у ЗВО України, наявність високого професійно-педагогічного потенціалу особистості, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань із професійними вміннями і навичками; сформованість професійних якостей: високу моральність, духовну культуру, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей; загальну культуру; виразність та культуру володіння державною мовою.

Під час визначення досягнень здобувачів із кожної дисципліни атестаційного екзамену загальними об'єктами аналізу стали такі орієнтири:

- характеристика відповіді: елементарна, фрагментарна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань: правильність, повнота, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, формулювати припущення, розв'язувати задачі;
- самостійність оцінних суджень.

Загальна (кінцева) оцінка за відповідь здобувача на атестаційному екзамені визначається шляхом складання кількості балів, виставлених за відповідь із кожної дисципліни.

Таблиця переведення бальної шкали оцінок у національну:

Шкала оцінювання:

A – відмінно – 90 – 100 балів;

BC – добре – 75 – 89 балів;

DE – задовільно – 60 – 74 балів;

FX – незадовільно з можливістю перескладання – 35 – 59 балів;

F – незадовільно з обов'язковим повторним курсом – 1 – 34 балів.

**Критерії оцінювання
відповідей на теоретичні, тестові та практичні завдання.**

I завдання – теоретичне, відповідно до програми навчання (30 балів);

**II завдання – теоретичне, відповідно до програми навчання (20 балів)
(тестові завдання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді,
оцінюються по 1 балу);**

III завдання - ІНДТЗ (50 балів).

**Критерії оцінювання
ІНДТЗ**

Завдання ІНДТЗ оцінюється у 50 балів. При розробці критеріїв оцінки за основу береться повнота, правильність виконання завдання і значущість опублікованої праці (або рівня спортивних досягнень). Крім того, враховувалася здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання (див. Індивідуальне науково-дослідне творче завдання (методичні рекомендації для студентів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта. Фізична культура) / авт.-упоряд. Холодний О.І., Віцько С.М., Мусхаріна Ю.Ю., Пристинський В.М. Слов'янськ : вид-во Б.А. Маторіна, 2019. 32 с.ISBN).

Загальні критерії оцінювання

Відповідь може бути оцінена на «відмінно» (90 – 100 б.) за таких умов: здобувач вищої освіти правильно вирішив усі тестові завдання; згідно із сучасними методичними вимогами виконав ІНДТЗ, використав активні та інтерактивні методи навчання, правильно прокоментував ужиті методи і прийоми роботи, передбачив використання певних засобів навчання.

На оцінку «добре» (75 – 89 б.) заслуговує відповідь, у якій здобувач правильно вирішив більшість або половину тестових завдань; ІНДТЗ вирішено правильно або частково правильно, із незначними недоліками визначено методи та прийоми роботи.

Оцінку «задовільно» (60 – 74 б.) можна виставити за роботу, у якій: правильно вирішено окремі тестові завдання; у розробленому ІНДТЗ відчувається недостатня теоретична підготовка, недоцільно підібрані методи і прийоми, відсутні інноваційні підходи.

Оцінка «незадовільно» (1 – 59 б.) виставляється, якщо не вирішено переважно більшість тестових завдань; ІНДТЗ змодельоване методично невірно; відсутній аналіз вжитих здобувачем методів і прийомів роботи.

2. Зміст навчального матеріалу, що виносить на екзамен і відповідає навчальній програмі з дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

«Теорія і методика фізичного виховання у закладах освіти»

Тема 1 Теорія і методика фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна.

Тема 2: Основні поняття системи фізичного виховання.

Тема 3: Принципи системи фізичного виховання.

Тема 4: Засоби фізичного виховання.

Тема 5: Методи фізичного виховання.

Тема 6: Теоретичні основи навчання фізичним вправам. Характеристика процесу навчання руховим діям.

Тема 7: Біологічні, психолого-педагогічні закономірності рухової діяльності. Методика розвитку прудкості та координаційних здібностей.

Тема 8: Силові здібності та витривалість. Методика розвитку гнучкості.

Тема 9: Особливості організації та методики проведення занять зі спеціальною медичною групою.

2.2. Зміст навчальної дисципліни

«Педагогіка фізичної культури та спорту».

Тема 1. Принципи, засоби, методи й умови педагогічної діяльності в галузі фізичного виховання та спорту.

Педагогіка спорту як навчально-наукова дисципліна. Понятійний та категоріальний апарат. Методи педагогічних досліджень проблем спорту. Принципи спортивно-педагогічної діяльності. Засоби і методи спортивно-педагогічної діяльності. Основні та допоміжні засоби та методи інформації на заняттях фізкультурної та спортивної направленості.

Тема 2. Теоретичні та методичні основи навчання й виховання в спорті та фізичній культурі.

Навчання техніки фізичних вправ, спортивної техніки. Навчання знань на фізкультурних та спортивних заняттях. Навчання спортивної тактики. Управління фізичним розвитком і забезпечення відповідної фізичної підготовленості. Фізичний розвиток, фізична підготовленість, рухові якості. Методика розвитку рухових якостей. Вплив занять фізичними вправами та спортом за особистість. Принципи, засоби та методи виховання у спорті та фізичній культурі.

Тема 3. Психолого-педагогічні основи діяльності спортивного педагога.

Педагог і учні як суб'єкти процесу навчання й виховання. Педагогічні функції й уміння, педагогічна майстерність і техніка спортивного викладача. Просвітницька діяльність.

Тема 4. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу.

Планування й облік у фізичній культурі, фізичному виховання та спорті.

Планування й побудова занять спортом та фізичною культурою на навчальні періоди, мікро-, макро- й мезоцикли. Планування й побудова уроку, навчального та окремого навчально-тренувального заняття.

Контроль і облік у спорті та фізичній культурі.

2.3. Зміст навчальної дисципліни

«Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології»

Тема 1. Здоров'язбережувальна педагогіка як наука про виховання культури здоров'я

Тема 2. Здоров'язбережувальні технології як педагогічна та соціальна проблема

Тема 3. Види спорту в контексті фізкультурно-оздоровчої діяльності вчителя

Тема 4. Характеристика авторських фізкультурно-оздоровчих технологій

2.4. Зміст навчальної дисципліни

«Методика педагогічних досліджень в галузі фізичного виховання та спорту»

Змістовий модуль 1 Основи методології науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту

Тема 1 Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Тема 2 Основи методології науково-дослідної роботи

Тема 3 Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу. Організація і планування науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту

Змістовий модуль 2 Організація та проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Тема 4 Методи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Тема 5 Курсова, кваліфікаційна, дипломна роботи: написання, оформлення, захист

Тема 6. Вступ до спортивної метрології. Основи теорії вимірювань. Основи теорії тестів і методологія тестування.

Тема 7. Метрологічні основи контролю рухових здібностей. Метрологічні основи підготовки спортсменів та рухової підготовки різних груп населення

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Навчальна дисципліна

«Теорія і методика фізичного виховання у закладах освіти»

Основна

1. Арєф'єв В. Г. Фізична культура в школі: Навчальний посібник для студентів навчальних закладів II- IV рівнів акредитації / В. Г. Арєф'єв, Г. А. Єдинак. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2019. – 384 с.

2. Вільчковський Е.С. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посібник / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2015. – 428 с.

3. Куц О. С. Інтенсифікація формування знань з теорії і методики фізичного виховання учнівської молоді: [навч. посіб.] / О. С. Куц, В. І. Романова. – Рівне: О. Зень, 2017. – 384 с.

4. Папуша В. Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях / В. Г. Папуша. – Тернопіль: підручники і посібники, 2021. – 128 с.

5. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: [навчальний посібник] / Л. П. Сергієнко. – Харків: «ОВС», 2017. – 271 с.

6. Сороколіт Н. С. Удосконалення фізичного виховання учнів 5-9 класів із застосуванням варіативних модулів навчальної програми / Н. С. Сороколіт. – Львів: ЛДУФК, 2015. – 19 с.

7. Столітенко Є. В. Виховання в учнів 5-7 класів позитивного ставлення до занять фізичною культурою / Є. В. Столітенко. – К. : ППВ АПН України, 2020. – 20 с.

8. Теорія і методика фізичного виховання: в 2-х томах. / Под ред. Т. Ю.Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2019. – Т.1. - 392 с.

9. Теорія і методика фізичного виховання: в 2-х томах. / Под ред. Т. Ю.Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2019. – Т.2. - 368 с.

10. Холодний О.І., Борщов С.М., Мусхаріна Ю.Ю. Теоретичні основи фізичного виховання (до практичних занять з дисципліни ТМФВ). Методичні рекомендації для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура). / О.І. Холодний, С.М. Борщов, Ю.Ю. Мусхаріна- Слов'янськ: Слов'янськ: В-во Б.І. Маторін, 2018. 26 с.

11. Худолій О. М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання :навч.посібник / О. М. Худолій. – Харків: ОВС, 2017. – 406 с.

12. Цьось А. В. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школах I-III ступенів : навч. посіб. / А. В. Цьось, В. М. Довганюк, Н. М. ковальчук. – Луцьк : Надстир'я, 2018. – 364 с.

13. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання: у 2-х част. / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2019. – Ч.1. - 272 с.

14. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання: у 2-х част. / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2019. – Ч.2. - 248 с.

Допоміжна

1. Волков В. Л. Теоретико-методичні засади розвитку фізичних здібностей студентів у системі фізичної підготовки / В. Л. Волков. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. – 19 с.

2. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» / М.С. Герцик, О.М. Вацеба. – Харків: ОВС, 2020. – 200 с.
3. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів / Н.В. Москаленко. – Дніпропетровськ: Інновація, 2017. – 252 с.
4. Ровний А.С. Фізіологія рухової активності: підручник / А. С. Ровний, В. А. Ровний, О. О. Ровна. – Х: ХНАДУ, 2020. – 334 с.
5. Сергієнко Л. П. Теоретико-методологічні основи контролю рухових здібностей студентської молоді у процесі фізичного виховання / Л. П. Сергієнко. – К.: НУФВСУ, 2016. – 44 с.
6. Фізіологія спортивної діяльності / А. С. Ровний, В. М. Ільїн, В. С. Лізогуб, О. О. Ровна. – Х.: ХНАДУ, 2020. – 556 с.

Першоджерела

1. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт».
3. Державна програма розвитку фізичної культури та спорту в Україні.
4. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації».

3.2. Навчальна дисципліна «Педагогіка фізичної культури та спорту».

Основна

1. Закон України «Про освіту»: URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/show/2145-19>.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» // Відомості Верховної Ради України. Редакція від 16.07.2019, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>
3. Колесник А.С. Використання інноваційних технологій під час занять з фізичної культури. «Молодий вчений», № 11 (63), листопад, 2018 р. С. 553–557.
4. Методичний путівник Нової української школи: фізична культура :збірник методичних матеріалів/ Качан О. А., Кудрявець Д. С., Вольвак М. О за заг. ред. Качана О. А.- Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. - 62 с.
5. Педагогіка фізичного виховання і спорту. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 017 «Фізична ступінь «бакалавр». Навчальний посібник / укладач Т. В. Хома. Ужгород, УжНУ, 2020. 84 с.
6. Хома Т. В. Педагогіка фізичного виховання і спорту: теоретико-практичний супровід до самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 104 с.
7. Шепеленко Т. В., Буц А. М., Бодренкова І. О. Фізичне виховання у формуванні здорового способу життя: Навч. посібник, Харків: УкрДУЗТ, 2018. 125 с.

Допоміжна

1. Безверхня Г.В. Педагогіка фізичного виховання. - Умань, 2019 – 72 с.
2. Іваній І.В. Фізична культура особистості фахівця фізичного виховання та спорту: [навч.-метод, посібник] / І.В. Іваній. - Суми : Університетська книга, 2019. -
3. Король Л. Педагогічна майстерність вчителя: традиції та інновації / Л. Король // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2019. – №4. – С. 56-65.
4. Методика фізичного виховання школярів; навчально-методичний посібник / [Солопчук М. С, Бесарабчук Г. В., Солопчук Д. М., Боднар А. О.] – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. – 292 с.
5. Основи професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання та спорту: навч.-метод. посібник / І. В. Іваній. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. – 196 с.
6. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. / Т.В. Петровська. – К.: Олімп. л-ра, 2019. – 184 с.
7. Сутула В.О., Власов Г.В., Булгаков О.І. Сучасні педагогічні технології в системі фізичного виховання школярів. – Харків: 2021. – 117 с.

3.3. Навчальна дисципліна

«Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології»

Основна

1. Дубинська О.Я. Новітні технології фізичного виховання : навчально-методичний посібник для студентів спец. 6.01020101 «Фізичне виховання». Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 248 с.
2. Оздоровчо-рекреаційні технології : навчальний посібник / за заг. ред. Л. Чеховської. Львів : ЛДУФК, 2019. 220 с.
3. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л.М. Рибалко. Тернопіль : Осадца В.М., 2019. 400 с.
4. Школа О. М., Осіпцов А.В. Сучасні фітнес-технології оздоровчо-рекреаційної спрямованості : навчальний посібник. Харків : Вид-во ХГПА 2017. 217 с.
5. Кабацька О.В. Формування здоров'язбережувального освітнього середовища в класичних університетах: історія, теорія, практика: монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2020. 382 с.

Допоміжна

1. Дубинська О.Я., Н.В. Петренко Сучасні фітнес-технології у фізичному вихованні учнівської і студентської молоді : проектування, розробка та особливості : монографія. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 352 с.
2. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. Київ : «Олімпійська література», 2017. 384 с.

3. Земцова І. Спортивна фізіологія : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : НУФВіСУ : Олімпійська література, 2019. 207 с.
4. Крупеня С. Оздоровчий фітнес : курс лекцій. К. : Університет «Україна», 2020. 222 с.
5. Система современных технологий интегрального развития и укрепления здоровья людей разного возраста [Текст] : монография / [Ж. Л. Козина, В. Ю. Козин, С. С. Ермаков и др.]. Харьков; Радом : Точка, 2017. 410 с.
6. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні технології в освітньому просторі : теорія і практика : колективна монографія / за заг. ред. О. О. Момот. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. 339 с.
7. Digital health technology vision 2020. URL : <https://www.accenture.com/acnmedia/PDF-130/Accenture-Health-Tech-Vision-2020.pdf>.

3.4. Навчальна дисципліна «Методика педагогічних досліджень в галузі фізичного виховання та спорту»

Основна

1. Авраменко О.В., Павличенко Г.Ю., Паращук С.Д. Статистичні методи в освітніх вимірюваннях. Ч. І. Класична теорія тестування: навч.-метод. посіб. Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2012. 120 с.
2. Анненкова І.П. Наукові основи моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників ВНЗ: монографія. Одеса: Оптімум, 2015. 330 с.
3. Бабенко В.В. Основи теорії ймовірностей і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. 184 с.
4. Барковський В.В., Барковський Н.В., Лопатін О.К. Теорія ймовірностей і математична статистика. Київ: ЦУЛ, 2002. 448 с. Серія: Математичні науки.
5. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: учеб. пособ. Киев: МАУП, 2002. 216 с.
6. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методология і організація наукових досліджень. навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2014. 142 с.
7. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
8. Крушельницька О.В. Методология та організація наукових досліджень: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
9. Педагогічні аспекти організації навчального процесу у вищій школі: кол. монографія за заг. ред. докт. пед. наук Н.І. Мачинської. Львів: Ліга-Прес, 2015. 162 с.
10. Підласий І.П. Діагностика і експертиза педагогічних проектів: Навч. посібник. Київ: Україна, 1998. 343 с.
11. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.К. Методология педагогічного дослідження: навч. посібник; Кабінет Міністрів України, Національний

університет біоресурсів і природокористування України. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 439 с.

12. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науководослідницької діяльності: Підручник. Київ: Знання, 2006. 307 с.

13. Ягупов В.В. Педагогіка: Посібник. Київ: Либідь, 2002. 560 с.

Допоміжна

1. Алексєєнко Т. А. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії : Навч.-метод. посібник / Алексєєнко Т. А., Сушанко В. В.; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці: Рута, 2003. — 41 с.

2. Волощук І. С. Основи наукових досліджень. Педагогіка : Навч. посібник / Волощук І. С. ; Кафедра педагогіки Національного аграрного ун -ту. — К., 2006. — 107 с.

3. Гончаренко С. У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень / С. У. Гончаренко // Вісник АПН України. - 1993. - № 1. - С. 11-23.

4. Євдокимов В. І. Педагогічний експеримент : Навч. посіб. для студ. пед. вузів / [Євдокимов В. І., Агапова Т. П., Гавриш І. В., Олійник Т. О.] ; Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г. С.Сковороди. — Х. : ТОВ «ОВС», 2001. — 148с.

5. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник / Клименюк Олександр Валеріанович. — Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. — 398 с.

6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : Навч. посібн. / Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. - Вид. 2-е, доп. і перероб. - К. : Видавничий дім „Професіонал”, 2004. - 208 с.

7. Лаврєнтьєва Г. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту / Г. П. Лаврєнтьєва, М. П. Шишкіна. - Київ : ІТЗН, 2007.

8. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник / Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. - К. : ДАКККіМ, 2008. - 248с.

9. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. - 236 с.

10. Полонский Б.М. Методы определения новизны результатов педагогических исследований / Полонский Б.М. // Сов. педагогика. -2005. - № 1. - С. 64 - 70.

11. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти / Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. — К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. — 260с.

12. Синденко В.М. Основы научных исследований / Синденко В.М., Грушко И.М. - Харків : Вища школа, 2006. - 200 с.

13. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. - Харків: ФОП Панов А. М., 2017. - 2017. - 237 с.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

4.1. До курсу навчальної дисципліни

«Теорія і методика фізичного виховання у ВНЗ»

1. ТМФВ як наукова та навчальна дисципліна – основа професійної підготовки вчителя фізичної культури.
2. Фактори, що зумовлюють прояв рухової якості – спритність. Методи розвитку та реєстрації спритності.
3. Взаємозв'язок ТМФВ з іншими науками.
4. Рухова активність – необхідна умова гармонійного розвитку людини.
Характеристика тренованого організму.
5. Розслабленість як фізична якість.
6. Сутність системного підходу в ТМФВ.
7. Фактори, що зумовлюють прояв рухової якості – швидкість.
8. Психо-фізіологічний механізм формування рухових навичок.
9. Фази втоми при виконанні фізичних вправ.
10. Державні тести і нормативні оцінки фізичної підготовленості населення.
11. Об'єктивні і суб'єктивні причини виникнення і розвитку фізичного виховання.
12. Характеристика основних методів дослідження: хронометрії та контрольних випробувань. Визначити вимоги до тестування фізичного розвитку та фізичної підготовленості.
13. Управління рухами, взаємодія сенсорних систем в забезпеченні управління довільною руховою активністю людини.
14. Значення кібернетичних закономірностей в реалізації педагогічних задач фізичного виховання.
15. Поняття про умовний градієнт подразнення.
16. Підготовка та проведення наукових досліджень у фізичному вихованні.
17. Фактори, що зумовлюють прояв рухової якості – витривалість.
Методи розвитку та реєстрації витривалості.
18. Скласти схему управління рухами в умовах саморегуляції.
19. Гетерохронізм відновлення.
20. Характеристика національної системи фізичного виховання.
21. Аналітико-синтетична діяльність кори головного мозку як об'єктивна умова реалізації принципу наочності.
22. Біохімічні, анатомічні, фізіологічні і психологічні аспекти адаптації організму людини до рухової діяльності.
23. Подолання швидкісного бар'єру.
24. Зміст і форми фізичної вправи.
25. Характеристика реалізації принципів послідовності і доступності навчання, міцності засвоєння знань і навичок.

26. Засоби фізичного виховання. Біомеханічні основи техніки фізичних вправ.
27. Принципи навчання і умови реалізації.
28. Класифікація фізичних вправ.
29. Навчання теоретичному матеріалу (значення, вимоги, методика).
30. Характеристика національної системи фізичного виховання.
31. Сучасні вчені-педагогі про розвиток теорії навчання у фізичному вихованні.
32. Критерії оцінки ефективності виконання рухової дії.
33. Методи дослідження техніки фізичних вправ. Засоби виміру величини зусилля реакції опори в бігу, стрибках та метаннях.
34. Методи навчання, їх класифікація. Вибір методів навчання для рішення педагогічних задач.
35. Поняття: "фізична культура", "фізичне виховання", "фізичний розвиток", "спорт", "фізичне удосконалення".
36. Підготовка вчителя до проведення уроку з фізичної культури.
37. Мета, задачі і принципи системи фізичного виховання.
38. Характеристика основних методів дослідження (хронометрії та контрольних іспитів). Визначити вимоги до тестування.
39. Методика загартування і формування осанки.
40. Форми організації занять у фізичному вихованні.
41. Взаємозв'язок фізичного виховання з іншими видами виховання.
42. Фізіологічний механізм формування рухових навичок.
43. Урок - основна форма навчально-виховної роботи. Шляхи підвищення ефективності уроків фізичної культури.
44. Зміст і структура уроку фізичної культури.
45. Загальні закономірності життєдіяльності організму людини, їх використання в управлінні фізичним розвитком і фізичною підготовленістю у фізичному вихованні.
46. Загальна характеристика рухових якостей і їх розвиток у віковому аспекті.
47. Організм людини як система. Принципи системності та цілісності роботи організму.
48. Фактори, що зумовлюють прояв рухової якості - гнучкості. Методи розвитку та реєстрації гнучкості.
49. Структура навчання руховим діям.
50. Система організації умовно-рефлекторної діяльності у формуванні довільних вправ.
51. Фактори успішного формування рухових навичок.
52. Сучасне уявлення про класифікацію методів навчання. Інтерактивні методи навчання.
53. Механізми адаптації організму людини до м'язової діяльності.

4.2. До курсу навчальної дисципліни «Педагогіка фізичної культури та спорту».

1. Педагогіка фізичної культури.
2. Понятійний та категоріальний апарат.
3. Методи педагогічних досліджень проблем спорту.
4. Принципи спортивно-педагогічної діяльності.
5. Засоби і методи спортивно-педагогічної діяльності.
6. Основні та допоміжні засоби та методи інформації на заняттях фізкультурної та спортивної направленості.
7. Принципи, засоби, методи й умови педагогічної діяльності в галузі фізичного виховання та спорту.
8. Теоретичні та методичні основи навчання й виховання в спорті та фізичній культурі.
9. Психолого-педагогічні основи діяльності спортивного педагога.
10. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу.
11. Навчання техніки фізичних вправ, спортивної техніки.
12. Набуття знань на фізкультурних та спортивних заняттях.
13. Навчання спортивної тактики.
14. Управління фізичним розвитком і забезпечення відповідної фізичної підготовленості.
15. Фізичний розвиток, фізична підготовленість, рухові якості.
16. Методика розвитку рухових якостей.
17. Вплив занять фізичними вправами та спортом за особистість.
18. Принципи, засоби та методи виховання у спорті та фізичній культурі.
19. Педагог і учні як суб'єкти процесу навчання й виховання.
20. Педагогічні функції й уміння, педагогічна майстерність і техніка спортивного викладача.
21. Просвітницька діяльність.
22. Планування й облік у фізичній культурі, фізичному виховання та спорті.
23. Планування й побудова занять спортом та фізичною культурою на навчальні періоди, мікро-, макро- й мезоцикли.
24. Планування й побудова уроку, навчального та окремого навчально-тренувального заняття.
25. Контроль і облік у спорті та фізичній культурі.

4.3 До курсу навчальної дисципліни «Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології»

1. Розвиток філософської думки щодо проблеми здоров'я людини в різні епохи.
2. Різні наукові підходи до розуміння поняття «здоров'я».
3. Характеристика основних видів здоров'я.
4. Взаємозв'язок поняття «здоров'я» людини і «спосіб життя».
5. Базові категорії способу життя людини.
6. Природньо-біологічні основи оздоровлення людини.
7. Соціально-педагогічні аспекти оздоровлення людини.
8. Базові напрямки здоров'язбереження людини.
9. Особливості учнів як елементів суб'єкт-суб'єктної взаємодії у професійній діяльності майбутніх учителів щодо реалізації здоров'язбережувальних технологій.
10. Поняття «інновація», «педагогічна технологія» в науковій освітній парадигмі.
11. Види сучасних педагогічних технологій.
12. «Здоров'язбережувальні технології» в освітньому процесі закладів освіти: сутність, мета, завдання, класифікація.
13. Планування та організація фізкультурно-оздоровчої діяльності учнів старшої школи.
14. Фізкультурно-оздоровча діяльність вчителя в роботі з інклюзивними дітьми.
15. Сучасні види спорту як елемент фізкультурно-оздоровчих технологій.
16. Корфбол.
17. Петанк.
18. Хортинг.
19. Черлідінг.
20. Система Й. Пілатеса: сутність, принципи, методики.
21. Програми «Режим здоров'я», «1000 рухів» академіка М. М. Амосова.
22. Система «Бодіфлекс» Г. Чайлдерс.
23. Система зміцнення хребта за методом Маккензі.
24. Система бігу А. Лідьярда.
25. Особливості оздоровчої системи Кацудзо Ніши.
26. Система оздоровлення В. Дикуля.
27. Система оздоровчих Мудр. Система Су-Джок.
28. Система Євмінова: мета, сутність.
29. Система оздоровлення М. Норбекова.
30. Суглобова гімнастика С. Бубновського.
31. Східні системи оздоровлення: йога, у-шу.
32. Система оздоровлення «Українська йога».

4.4. До курсу навчальної дисципліни «Методика педагогічних досліджень в галузі фізичного виховання та спорту»

1. Місце наукових досліджень у системі підготовки бакалавра у сфері фізичної культури і спорту.
2. Мета і завдання курсу, значення курсу у формуванні майбутнього фахівця, набутті навичок науково-дослідної роботи.
3. Предмет та поняття про науку, її суть, історичні аспекти розвитку.
4. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки.
5. Наука як система знань, закономірності її розвитку.
6. Гіпотеза, доказ та формування теорії.
7. Класифікація науки.
8. Організація наукової діяльності в Україні.
9. Наукові школи у сфері фізичної культури і спорту, їхні головні ознаки.
10. Наукові дослідження: суть, особливості.
11. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту.
12. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень.
13. Типи досліджень.
14. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень.
15. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний та теоретичний.
16. Загальна і часткова методологія науки.
17. Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація. Методи теоретичного дослідження.
18. Методи емпіричного дослідження.
19. Експериментальні дослідження і спостереження у сфері фізичної культури і спорту.
20. Поняття «експеримент», характеристика експериментальних і супутніх факторів.
21. Види педагогічних експериментів, які використовуються у сфері фізичної культури і спорту.
22. Експеримент та його характерні особливості.
23. Педагогічні спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.
24. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження.
25. Гіпотеза і доказ у наукових дослідженнях.
26. Способи встановлення істини: безпосередній і опосередкований.

27. Стадії наукових досліджень: організаційна, дослідна, узагальнення, реалізація результатів.

28. Загальна схема наукового дослідження.

29. Організація і планування наукового дослідження.

30. Види науково-дослідних робіт.

31. Основні методологічні принципи наукового дослідження.

32. Логіка конструювання дослідної роботи.

33. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, що визначають вибір спрямованості дослідження.

34. Визначення проблеми, теми, об'єкта і предмета дослідження.

35. Визначення та формулювання мети, завдань і гіпотези дослідження.

Планування дослідження.

36. Поняття «наукова новизна», «теоретична значущість», «практична значущість».

37. Суть наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг.

38. Наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат.

39. Методика написання тексту. Вимоги до тексту наукової статті.

Характер викладу.

40. Пошук відповідних методів дослідження.

41. Проведення наукових досліджень у процесі спортивного тренування, фізичного виховання.

42. Педагогічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

43. Медико-біологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

44. Психологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

45. Соціологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

46. Характеристика сучасної діагностичної апаратури, що застосовується під час проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

47. Загальні положення науково-дослідної роботи.

48. Вимоги до змісту курсової, кваліфікаційної, дипломної роботи.

49. Загальна характеристика та виконання науково-дослідної роботи.

50. Етапи наукового дослідження та захисту кваліфікаційної та дипломної робіт.

51. Загальні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи студента.

52. Нумерація. Подання текстового матеріалу.

53. Оформлення ілюстрацій, таблиць, формул.

54. Складання списку використаних джерел.

55. Цитування у тексті наукової праці.

56. Види посилань на використані літературні джерела. Оформлення додатків.

57. Прийоми викладення наукових матеріалів: послідовний, цілісний, вибірковий.

58. Мова та стиль наукової роботи.

59. Керівництво курсовою, кваліфікаційною, дипломною роботами, їх рецензування.

60. Характерні недоліки під час написання курсової, кваліфікаційної, дипломної робіт.

5. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, ДОЗВОЛЕНОЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ НА ЕКЗАМЕНІ (У РАЗІ ПОТРЕБИ).

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80. Про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України // Фізичне виховання в школі. – 1996. – № 1.

2. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура (10-11 класи) // Профільний рівень. Рівень стандарту. К – 2010. – 127 с.

3. Програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-11 класи. Основи здоров'я і фізична культура. – К.: Початкова школа. – 2009. – 112 с.

4. Контрольні нормативи оцінки стану фізичної підготовленості учнів 5-11-х класів / Здоров'я та фізична культура. – 2005. – №11-12. – С. 15-16.

5. Фізичне виховання: Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації. Київ 2003.

6. СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

другий (магістерський) рівень вищої освіти

спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

(заочна форма навчання)

Атестація

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Білет № 1

I завдання – теоретичне, відповідно до програми навчання (30 балів);

Дати визначення «Фізична культура» та коротко схарактеризувати основні ланки застосування її в суспільстві.

II завдання – теоретичне, відповідно до програми навчання (20 балів);

(тестові завдання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді оцінюються по 1 балу кожне.

1. Педагогіка фізичної культури це:

А) мистецтво впливу вчителя фізичної культури на учнів з метою формування досконалої особистості.

Б) наука про виховання та навчання відповідно до вимог суспільного розвитку, яка вивчає закономірності фізичного й розумового розвитку дитини та визначає напрями її виховання.

В) наука що вивчає цілі, зміст і завдання виховання, навчання та освіти під час занять фізичними вправами та спортом і управління цим процесом.

2. Основними завданнями фізкультурно-оздоровчої діяльності є:

А) зміцнення та збереження здоров'я школярів; всебічний розвиток фізичних здібностей; поглиблення фізкультурних знань; формування свідомої мотивації до систематичних занять фізичною культурою;

Б) позаурочні заходи в режимі дня; позакласна фізкультурна діяльність (заняття в оздоровчих групах, спортивних секціях, спортивні змагання); позашкільна фізкультурно-оздоровча діяльність;

В) сприяння вдосконаленню фізичного розвитку, фізичних якостей, фізичної підготовленості, досягання високих спортивних результатів, формування свідомої мотивації до систематичних занять фізичною культурою.

3. Під педагогікою здоров'я розуміємо:

А) науку про виховання культури здоров'я;

Б) науку про формування ціннісних орієнтацій особистості;

В) науку про теоретичну та методичну основу фізичного виховання;

Г) науку про фізичну реабілітацію людини.

4. ТМФВ як наукова і навчальна дисципліна формує:

А) систему фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність;

Б) знання методики навчання гімнастичним (легкоатлетичним) вправам;

Г) знання методики розвитку сили в ігрових видах спорту.

5. Що таке навчання:

А) це засвоєння учнями методів навчальної роботи, в результаті якої здійснюватимуться їх розумовий та фізичний розвиток.

Б) це систематична, цілеспрямована праця вчителя, спрямована на передачу знань, умінь та навичок учням, підготовку їх до активної життєдіяльності.

В) це двобічний процес діяльності учителя та учнів, спрямований на розумовий розвиток, оволодіння знаннями, уміннями та навичками, культурою розумової праці, формування розвинутої особистості.

6. Організаційно-масова робота з фізичної культури та спорту ґрунтується на наступних принципах:

А) актуальності, законності, виконання, оптимальності, конкретності;

Б) науковості, свідомості й активності, індивідуального підходу, систематичності й послідовності;

В) комплексного підходу, урахування вікових та статевих особливостей, наочності, виховання особистості у колективі.

7. Здоров'язбережувальна педагогіка – це :

А) сукупність прийомів і методів організації навчально-виховного процесу безпечного для здоров'я учнів і вчителів.

Б) наука про відновлення здоров'я особистості;

В) система навчально-виховних комплексних заходів спрямованих на виховання духовної культури людини.

8. Знання викладачем ТМФВ є провідною умовою:

А) розвитку педагогічного мислення;

Б) творчого розв'язання проблем фізичного виховання;

В) планування змагальної діяльності в обраному виді спорту.

9. З наведених факторів виберіть ті, які найбільш чітко визначають формування змісту освіти країни?

А) державна стратегія, цілі освіти, соціальні й наукові досягнення;

Б) державна стратегія, педагогічні наміри, методи навчання;

В) соціальні потреби, бажання батьків, цілі освіти;

Г) методи навчання, можливості, особистісні потреби, цілі освіти.

10. Розкрийте смислове навантаження терміну «масовий спорт»:

А) діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я;

Б) соціальне корисне використання фізичних вправ, ігор, туризму, природних факторів з метою активного відпочинку, розваги, одержання задоволення, відновлення сил;

В) заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури;

11. Провідними ідеями валеонасиченого здоров'язбережувального простору (ВЗП) є:

А) реалізація природних нахилів і задатків як основи задоволення та щастя; успіхи студента в побутовій, навчальній, трудовій, спортивній, професійна орієнтованій діяльності; почуття щастя як запорука психологічного, духовного, фізичного здоров'я людини; внутрішня й зовнішня гармонія як умова стабільності та краси життя кожної особистості;

Б) фінансова стабільність як умова фізичної та духовної краси окремої особистості; успіхи в медичній, політичній, соціально - адаптивній, юридичній орієнтованій діяльності;

В) сукупність матеріальних та духовних цінностей як умова культурного життя особистості; успіхи студента в соціальній діяльності; почуття авторитетності як запорука успішної діяльності особистості.

12. Предметом вивчення ТМФВ є:

- А) загальні закономірності фізичного виховання як соціального явища;
- Б) загальні закономірності змагальної діяльності;
- В) загальні закономірності розвитку і функціонування організму;
- Г) загальні закономірності побудови рухів.

13. У яку групу включені основні педагогічні категорії?

- А) дозрівання, розвиток, виховання;
- Б) школа, вчитель, учні;
- В) виховання, освіта, навчання;
- Г) знання, уміння, навички.

14. Фізичний розвиток– це:

- А) природний процес, головною передумовою якого є природні життєві сили (задатки, здібності), що передаються за спадковістю;
- Б) рівень розвитку фізичних якостей – сили, швидкості, гнучкості, витривалості, спритності;
- В) зріст, вага, окружність грудної клітини, сила м'язів.

15. До методологічних та соціально-педагогічних аспектів оздоровчої фізичної культури відносимо:

- А) методологічні концепції, теоретичні положення, практичні розробки та інтерактивні дидактично-оздоровчі заходи;
- Б) співбесіди, тематичні творчі заходи, організації дозвілля;
- В) оволодіння теоретичним матеріалом.

16. Об'єктом вивчення ТМФВ є:

- А) фізичний розвиток людини;
- Б) засоби і методи фізичного виховання;
- В) процес фізичного виховання різних груп населення.

17. Педагогічний контроль у фізичному вихованні – це:

- А) система заходів, що забезпечують перевірку запланованих показників фізичного виховання для оцінки вживаних засобів;
- Б) прояснення всіх обставин протікання дидактичного процесу, точне визначення його результатів;
- В) правильне (по встановлених критеріях) оцінювання знань, рухових умінь і навиків;
- Г) цілеспрямоване, однакове для всіх хто займається обстеження, що дозволяє об'єктивно вимірювати характеристики педагогічного процесу.

18. Відповідно до стану здоров'я, фізичного розвитку, рівня фізичної підготовленості всі школярі розподіляються на наступні медичні групи:

- А) слабку, середню, сильну;
- Б) основну, підготовчу, спеціальну;
- В) без відхилень у стані здоров'я; з відхиленнями у стані здоров'я;
- Г) оздоровчу, фізкультурну, спортивну.

19. Поняття «інновація» визначається як:

- А) затвердження певних понять;
- Б) новизна, зміна, упровадження чогось нового;
- В) зміна понять на більш поглиблене значення;
- Г) упровадження чогось на рівні стандартних понять.

20. Етапи розвитку ТМФВ як науки пов'язуються з:

- а) науково-технічним прогресом;
- б) соціально-економічними формаціями;
- в) практикою фізичного виховання.

III завдання ІНДТЗ
оцінюється у 50 балів.

Затверджено на засіданні кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації протокол № ____ від « ____ » _____ 2023 р.

Екзаменатор

проф. Федь І.А.

Завідувач кафедри ТМОФВіР

проф. Федь І.А.